

**Priatelia
Zeme**
SPZ

REACH

- pripravovaná chemická politika EÚ

Ladislav Hegyi

Priatelia Zeme - program odpady

Palárikovo, 7.11.2004

Chemical Legacy
Contamination
of the Child

Problémy s chemikáliami

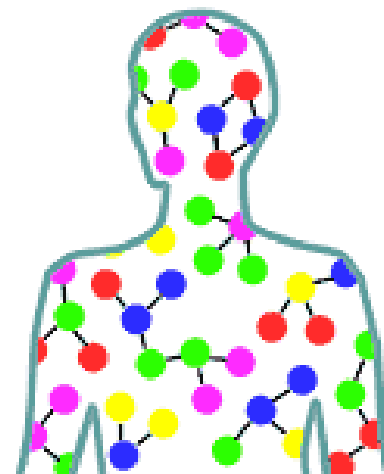
- Chemikálie sú všade okolo nás, ale vieme veľmi málo o ich bezpečnosti (šaty, TV, hračky, nábytok)
- Vzrastajú dôkazy že niektoré chemikálie sa hromadia v prostredí, ľuďoch a prírode
- Zvyšuje sa rakovina, astma, alergie atď.
- Napriek tomu priemysel pokračuje v produkcii a používaní nebezpečných chemikálií
- Znečisťovanie chemikáliami bude pokračovať dlho po ich použití
- Iba zisťujeme poškodenia omnoho neskôr či chemikálie sú alebo nie sú jedovaté, príliš neskoro na zrušenie (PCB, POPs)

Súčasný systém nie je schopný primerane kontrolovať chemikálie a chrániť nás !

Problémy s chemikáliami

- Prostredie, ľudia a príroda sú znečistené bioakumulatívnymi a perzistentnými chemikáliami
- Vyše 300 chemikálií bolo zistených v ľudskom tele, tie tiež znečisťujú ľudský plod a materské mlieko
- Niektoré perzistentné chemikálie boli vyradené (napr. PCB), niektoré sú čiastočne zakázané (napr. ftaláty v hračkách), ale u väčšiny chemikálií sa pokračuje v produkcii a používaní
- Rastie počet chemikálií u ktorých bolo zistené vzájomné pôsobenie s hormonálnym systémom (napr. bisfenol)

Problémy s chemikáliami

- Súčasná legislatíva požaduje dáta o nových chemikáliách uvedených na trh po r. 1981
- Väčšina chemikálií 99% sú „staré“ chemikálie o ktorých nie sú dostupné informácie o ich bezpečnosti
- Iba 14% z hromadnej výroby EÚ chemikálií vo veľkom (nad 1000 t/r) má verejne dostupný základný set
- Odhady predpokladajú že z chemikálií na trhu (30000 – 70000) má cca 70% toxické vlastnosti
- Menej ako 5% z chemikálií prešlo testami ohľadne ich nebezpečnosti – nevieme či 95% zvyšných je alebo nie je nebezpečných
- Bez bezpečnostných informácií nie je možné sprístupniť riziká chemikálií, čo v súčasnosti komplikuje prácu zákonodarcom (pomalý a ťažkopádny proces)

Problémy s chemikáliami

- Žiaden spotrebiteľia či užívateľa podzemných vôd dnes nevedia akú chemikálie sú v produktoch ktoré používajú:
- Brómové spomaľovače horenia v mobilných tel. – hromadia sa v živých organizmoch, odolávajú rozkladu, narušujú funkciu hormónov
- Nebezpečné chemikálie v oblečení, hračkách, podlahových krytinách
- Súčasný systém blokuje inováciu
- Žiadne stimuly pre produkciu bezpečnejších alternatív
- Súčasný systém je priveľmi zložitý (40 legislatív)

Súčasný systém je nedostatočný a zlyháva pri používaní

Máme unikátnu šancu zlepšiť situáciu prostredníctvom legislatívy

Niektoré dopady na ľudské zdravie

Zdravotné dopady	Niektoré súvisiace chemikálie
Rakovina	Azbest, polycyklické aromatické uhľovodíky, benzén, niektoré pesticídy a kovy, niektoré rozpúšťadlá
Srdcovo-cievne choroby	Kadmium, olovo, kobalt, oxid uhličitý, arzén
Choroby dýchacích ciest	Oxid síričitý, oxidy dusíka, ozón, uhľovodíky, niektoré rozpúšťadlá, inhalačné častice
Alergie a precitlivenosť	Ozón, nikel, chróm
Reprodukcia	PCB, DDT, ftaláty
Vývojové poruchy	Olovo, ortuť, ďalšie endokrínne narušitele
Poruchy nervového systému	PCB, olovo, hliník, mangán, organické rozpúšťadlá

Čo je REACH ?

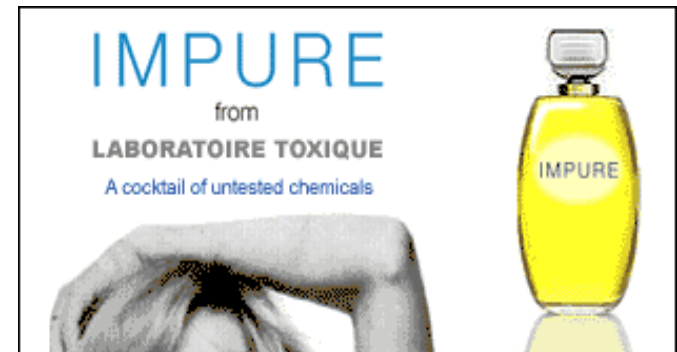
- Aktuálny návrh je výsledkom 5 rokov diskusií EÚ
- Nový regulačný systém bude kontrolovať produkciu, trh, a používanie chemikálií v Európe
- REACH znamená **R**egistráciu, **E**valuáciu (hodnotenie, testovanie), **A**utorizáciu **C**hemikálií
- Cieľom je registrovať bezpečnostné informácie pre všetky chemikálie na trhu nad 1 tonu / rok (30 000 – 100 000)
- Identifikácia „znepokojujúcich“ chemikálií (PBT, CMRs, EDCs...)

Čo je REACH ?

- Určuje vytváranie väčšieho toku informácií, poskytuje informácie pre spotrebiteľov
- Zodpovednosť za registráciu – výrobcovia, dovozcovia, preskúmanie štáty cez autorizované pracoviská
- Európska agentúra pre chemické látky – spracuje registrácie a výsledky posudzovania, konečné posúdenie, návrh rozhodnutia EK. EK rozhodne.
- Zavádzacie obdobie: 3 roky pre 1000 t/r chemikálie od 1 firmy, 11 rokov pre látku do 1 t/r

Pohľad Priateľov Zeme a MVO

- Návrh REACH-u poskytuje štruktúru pre nový systém, zlepšenia potrebné pre ľudské zdravie a prostredie
- REACH potrebuje „povinné nahrádzanie“ nebezpečných chemikálií
- Potrebuje viac transparentnosti a otvorenosti (žiadne dáta - žiaden trh, právo ľudí vedieť)
- Zlepšená kontrola chemikálií v dovážaných výrobkoch

Pohľad Priateľov Zeme a MVO

Presadiť hlavne:

- Vyradenie a náhradu škodlivých chemických látok bezpečnejšími
- Nepovoliť chemikáliu ak sa nepreukáže jej ekologická a zdravotná nezávadnosť, výnimka iba ak sa dokáže spoločenská nevyhnutnosť a neexistencia bezpečnejšej alternatívy
- Právo poznať chemické látky v spotrebnom tovare
- Rovnaké podmienky pre dovážané výrobky

Ďalšie dopady REACH

- REACH bude informovať regulačné agentúry na celom svete
- Poskytne silný vklad pre zlepšenie novej globálnej stratégie prístupu k chemikáliám
- REACH bude podporovať inováciu, ktorá povedie k výrobe a používaniu bezpečnejších chemikálií
- Diskusia v EÚ je nasledovaná záujmom ďalších častí sveta (napr. USA, Kanada, Japonsko)
- Náklady REACH – maximum 0,3% ročného obratu chemického priemyslu, priemerné náklady cca 0,05% obratu
- Náklady chemického priemyslu na zavedenie REACH 2,3 miliárd euro – 0,5 euro na obyvateľa / rok – menej ako na tabuľu čokolády
- EK odhaduje zdravotný prínos REACH na 50 miliárd euro za 30 rokov

**Priatelia
Zeme**
SPZ

Napíšte poslancom Európskeho parlamentu za SR

Viac informácií: www.ChemicalReaction.org